

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Hospodaření a činnost krajské pobočky Úřadu práce ČR

Financial Management and Activities of the Labour Office with Territorial Competences

Student: Veronika Grmelová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. David Lenert, Ph.D., MBA

Ostrava 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Veronika Grmelová**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 00 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Hospodaření a činnost krajské pobočky Úřadu práce ČR**
Financial Management and Activities of the Labour Office with
Territorial Competences

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Hospodaření a činnost krajské pobočky Úřadu práce ČR
3. Analýza hospodaření krajské pobočky Úřadu práce ČR
4. Zhodnocení vývoje hospodaření krajské pobočky Úřadu práce ČR
6. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

HENDRYCH, Dušan. *Správní věda. Teorie veřejné správy*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 231 s. ISBN 978-80-7357-458-1.

MAREŠ, Petr. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 3. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2002. 172 s. ISBN 80-86429-08-3.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Právní předpisy o zaměstnanosti*. 7. aktualiz. vyd. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2009. 156 s. ISBN 978-80-86878-92-8.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. David Lenert, Ph.D., MBA**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 11.05.2012

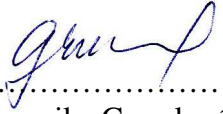
doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

**„ Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně příloh,
vypracovala samostatně“.**

V Ostravě 11 .května 2012

.....
Veronika Grmelová

OBSAH

1 ÚVOD	3
2 HOSPODAŘENÍ A ČINNOST KRAJSKÉ POBOČKY ÚŘADU PRÁCE ČR	5
2.1. Úřady práce jako instituce služeb zaměstnanosti	5
2.2. Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky.....	6
2.3. Státní politika zaměstnanosti	6
2.4. Postavení úřadů práce	7
2.5. Organizace úřadu práce	7
2.5.1. Generální ředitelství	8
2.6. Krajské pobočky Úřadu práce	11
2.6.1. Činnost krajské pobočky Úřadu práce.....	12
2.6.2. Hospodaření krajské pobočky ÚP	15
2.7. Kontaktní pracoviště.....	16
3 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ KRAJSKÉ POBOČKY ÚŘADU PRÁCE ČR	18
3.1. Legislativní východiska financování úřadu práce	18
3.2. Rozpočet úřadu práce	19
3.3. Hospodaření v roce 2006.....	22
3.3.1. Analýza výdajů pro rok 2006	23
3.4. Hospodaření v roce 2007	25
3.4.1. Analýza výdajů pro rok 2007	26
3.5. Hospodaření v roce 2008	27
3.5.1. Analýza výdajů pro rok 2008	29
3.6. Hospodaření v roce 2009	30
3.6.1. Analýza výdajů pro rok 2009	31
3.7. Hospodaření v roce 2010	33
3.7.1. Analýza výdajů pro rok 2010	34

4 ZHODNOCENÍ VÝVOJE HOSPODAŘENÍ KRAJSKÉ POBOČKY ÚŘADU	
PRÁCE ČR.....	37
4.1. Zhodnocení výsledků hospodaření	38
4.2. Zhodnocení vývoje příjmů	40
4.3. Zhodnocení vývoje výdajů	41
5. ZÁVĚR	43

1 ÚVOD

Určitá míra nezaměstnanosti, stabilní a vyrovnaný ekonomický růst, cenová stabilita a vyrovnaná platební bilance patří mezi tradiční makroekonomické cíle. S problémem nezaměstnanosti se potýká každá země, region, kraj i město. Vysoká úroveň nezaměstnanosti představuje z ekonomického hlediska podstatný problém, nejen s makroekonomickými důsledky, ale i mikroekonomickými. Nástrojem pro řešení koordinování a sledování nezaměstnanosti a především trhu práce, jsou nejen u nás v České republice, ale i jinde ve světě vybudovány instituce zabývající se právě touto sociální problematikou. Tyto instituce jsou v naší zemi jsou pojmenovány jako úřady práce.

Tato bakalářská práce se skládá z teoretické a praktické části. První kapitola je rozdělena do několika samostatných kapitol, které se zabývají popisem institucí úřadu práce v systému veřejné správy v České republice. V první části je popsán vztah Ministerstva práce a sociálních věcí a úřadu práce. Dále je práce orientována na státní politiku zaměstnanosti, postavení a organizaci úřadu práce. V poslední části první kapitoly je popsána činnost generálního ředitelství, krajských poboček a kontaktních pracovišť úřadu práce.

Cílem práce je zhodnocení vývoje hospodaření a činnosti vybrané krajské pobočky Úřadu práce ČR.

Druhá kapitola je věnována hospodaření konkrétní pobočky úřadu práce. Důraz je kladen na rozpočet úřadu práce, popis skladby příjmů, rozbor výdajů podle druhové skladby, příjmy a výdaje za jednotlivé roky. Dále se zabývá sledováním finanční podpory ze státního rozpočtu a zatížení státního rozpočtu konkrétní sociální podporou, která je v našem sociálním systému poskytována občanům, kteří tuto pomoc potřebují, popřípadě mají na finanční podporu nárok. V této kapitole je hospodaření zpracováno v rozmezí pěti let a to od roku 2006 do září roku 2010.

Třetí kapitola, stěžejní část bakalářské práce, je zaměřena na zhodnocení analýzy hospodaření úřadu práce. Důležitým ukazatelem je hospodářský výsledek, který vyplývá z příjmů a výdajů. Při zkoumání hospodářského výsledku a na základě dostupných podkladů, které byly získány od úřadu práce je patrné, že v případě těchto správních orgánů jsou příjmy úřadu práce minimální oproti výdajům, které jsou poskytovány

Ministerstvem práce a sociálních věcí. Tato kapitola se tedy zabývá rozborem a porovnáním výdajů, příjmů a hospodářských výsledků pro jednotlivé roky.

Veškeré informace potřebné pro zpracování dané problematiky byly čerpány z odborných publikací a literatury, týkající se veřejné správy, problému nezaměstnanosti, veřejné ekonomiky, právních předpisů o nezaměstnanosti a několika dalších zákonů související s danou problematikou. Jako zdroje informací byly použity i publikace dostupné na webovém portálu Ministerstva práce a sociálních věcí a Českého statistického úřadu. Klíčovým zdrojem bakalářské práce byly poskytnuté interní dokumenty o hospodaření Úřadu práce v Olomouci.

2 HOSPODAŘENÍ A ČINNOST KRAJSKÉ POBOČKY ÚŘADU PRÁCE ČR

První kapitola bakalářské práce s názvem Hospodaření a činnost krajské pobočky úřadu práce se zaměřuje na stručnou historii a na obecnou problematiku systému úřadů práce, její organizační členění a hierarchii. Dále je nastíněn podrobnější popis fungování a poslání těchto úřadů.

2.1 Úřady práce jako instituce služeb zaměstnanosti

Úřady práce jsou orgány fungující jako instituce služeb zaměstnanosti, které jsou důležitým základem celého systému sociální politiky, trhu práce a zároveň jsou výkonným nástrojem na tomto trhu. Zrození těchto institucí se datuje na začátek minulého století, kde v Evropě vznikaly nejprve jako zprostředkovatelé práce, později jako úřady práce. Zpočátku se většinou jednalo o soukromé instituce, které se až později staly součástí státního systému. V současnosti existují soukromé agentury poskytující krátkodobé zaměstnání podle aktuální potřeby zaměstnavatele, většinou na několik týdnů či měsíců a vyznačují se tím, že pobírají provizi od zaměstnanců nebo i zaměstnavatelů. Vedle těchto agentur fungují i veřejné agentury nabízející služby na trhu zaměstnanosti, mající různý systém a úkoly odlišující se podle jednotlivých zemí. Jsou nazývány „Public Employment Service“.¹ Cíl, význam a předmět jejich činnosti je však velmi podobný a srovnatelný. Osou celé soustavy jsou však úřady práce, které se mimo jiné podílejí i na poskytování podpor v nezaměstnanosti.

Trvání těchto institucí v Českých zemích bylo upraveno zákonem z roku 1903. Tento zákon byl postaven na decentralizaci a zaměřen na zprostředkování práce uvnitř okresů a mezi okresy. Podstatou celého systému byly samostatné okresní zprostředkovatelny práce. V dnešní době je v České republice působnost úřadů práce vymezena zákonem o zaměstnanosti. Nejdůležitější náplní úřadů je registrace uchazečů o zaměstnání, přiznání podpory a poskytování informací o možnostech zaměstnání a volných pracovních místech.²

¹ MAREŠ, P. Nezaměstnanost jako sociální problém, 1994, str. 104

² MAREŠ, P. Nezaměstnanost jako sociální problém, 1994, str. 106

Každá zřízená instituce má svůj cíl. Mezi hlavní cíle úřadů práce patří získávání informací o situaci na trhu práce, rozdělování uchazečů o zaměstnání na volná pracovní místa a poskytování poradenství na trhu práce.

2.2 Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky

Mezi přímé vykonavatele státní správy patří ministerstva, jiné správní úřady a veřejné sbory, dále orgány územní samosprávy a jiné subjekty veřejného nebo soukromého práva. Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen MPSV) je ústředním správním orgánem, v jehož čele je ministr, který ministerstvo řídí, vykonává zákonem přikázané působnosti, je zodpovědný za jeho činnost a v rozsahu působnosti vykonává pravomoci.³ Ústřední orgány státní správy vykonávají v rámci své působnosti i politiku z hlediska zákonnosti a právní úpravy. Sídlí v Praze, což usnadňuje vzájemnou spolupráci mezi ministerstvy a dalšími orgány. V České republice jsou tyto vrcholné instituce financovány ze státního rozpočtu prostřednictvím samostatných kapitol.⁴

2.3 Státní politika zaměstnanosti

Hlavními vykonavateli státní politiky zaměstnanosti v České republice jsou Ministerstvo práce a sociálních věcí a úřady práce (dále jen ÚP). Kromě státu se na vytváření státní politiky zaměstnanosti (dále jen SPZ) také podílejí další subjekty umístěné na trhu práce, a to především zaměstnavatelé, odborové organizace, územně samosprávné celky, sdružení osob se zdravotním postižením, organizace zaměstnavatelů a profesní organizace. Zásadním cílem SPZ je dosažení plné zaměstnanosti a ochrana proti nezaměstnanosti. Za tímto účelem se snaží koordinovat nabídku a poptávku na trhu práce. SPZ v České republice zahrnuje především aktivity spojené se zabezpečováním práva na zaměstnání, sledování a vyhodnocování situace na trhu práce, zpracování prognóz, programů a projektů za účelem pracovního uplatnění fyzických osob na trhu práce, koordinaci opatření v oblasti zaměstnanosti a lidských zdrojů na úseku trhu práce v souladu s evropskou strategií zaměstnanosti a podmínkami pro čerpání pomoci z Evropského sociálního fondu, uplatňování aktivní politiky zaměstnanosti, zapojení do

³ HENDRYCH, D. Správní věda - Teorie veřejné správy, 2009, str. 143

⁴ HALÁSEK, D. Veřejná ekonomika, 2007, str. 59

mezinárodních programů souvisejících s rozvojem zaměstnanosti, hospodaření s prostředky na politiku zaměstnanosti, poskytování informačních, poradenských a zprostředkovatelských služeb na trhu práce, poskytování podpory v nezaměstnanosti, realizace rekvalifikačních kurzů pro nezaměstnané, zajištění pracovních míst pro zdravotně postižené a dalších fyzických osob, které mají ztížené postavení na trhu práce, aj.⁵

2.4 Postavení úřadů práce

Úřad práce je územně dekoncentrovaný správní orgán státní správy, který se zabývá realizací státní politiky zaměstnanosti s celostátní působností. Ve státním systému je podřízen MPSV, kde ministerstvo působí jako nadřízený správní orgán. ÚP České republiky se zřizuje podle zákona č. 73/2011 Sb. (zákon o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů). Účinnost tohoto zákona nabyla od 1. dubna 2011. Úřady práce přebraly veškeré úlohy v oblastech zaměstnanosti, státní sociální podpory, ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele⁶ v rozsahu a za podmínek stanovených zákonem o zaměstnanosti⁷, zákonem o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů⁸ a zákonem o státní sociální podpoře⁹. Tyto úkoly zajišťuje ÚP prostřednictvím generálního ředitelství a krajských poboček. Tento správní úřad postrádá některé pravomoci, zejména vydávat právní předpisy.¹⁰

2.5 Organizace úřadu práce

Organizačně je úřad práce členěn na generální ředitelství a krajské pobočky. Součástí krajských poboček jsou kontaktní pracoviště, která vznikla reorganizací původních úřadů. Okruhy působení krajských poboček jsou shodné s územím krajů dle zákona č. 347/1997. Některé úkony úřadu práce mohou být konány prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy, jestliže takto ÚP rozhodne. Naopak ÚP může některé úkony činit sám prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy.¹¹

⁵ Právní předpisy o zaměstnanosti (2009), str. 8

⁶ Zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících předpisů

⁷ Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti ve znění pozdějších předpisů

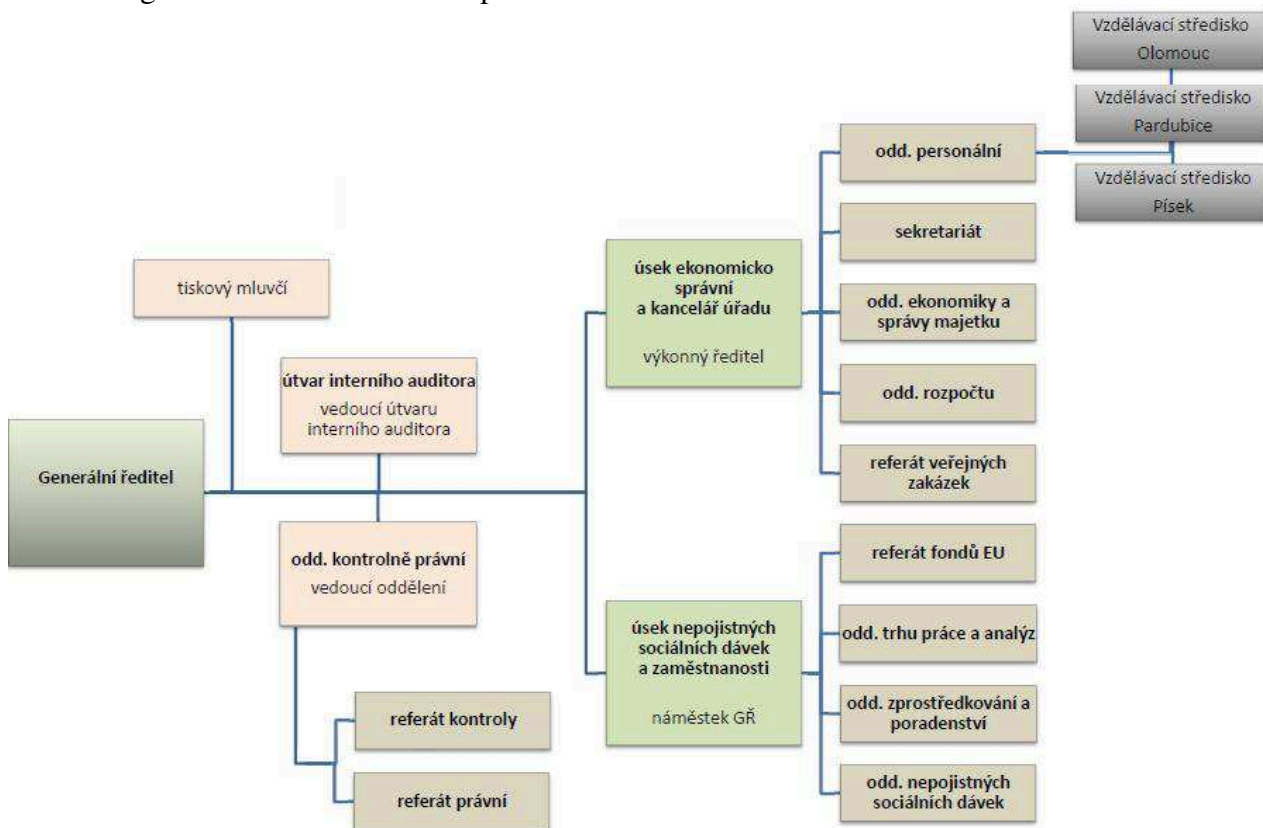
⁸ Zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁹ Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰ HENDRYCH, D. Správní věda - Teorie veřejné správy, 2009, str. 144

¹¹ Portál ministerstva práce a sociálních věcí. Dostupné na: <http://portal.mpsv.cz/upcr/gr/orgstr>

Obr. 1 Organizační struktura Úřadu práce

Zdroj: Webový portál Ministerstva práce a sociálních věcí. Dostupné na: <http://portal.mpsv.cz/upcr/gr/orgstr>

2.5.1 Generální ředitelství

V čele generálního ředitelství stojí generální ředitel úřadu práce, kterého jmenuje a odvolává ministr práce a sociálních věcí, je jeho představitelem a jedná jménem ÚP ve všech záležitostech. Generálnímu řediteli jsou přímo podřízeni tiskový mluvčí, náměstek ředitele a ředitel kanceláře, kteří jsou jmenováni generálním ředitelem ÚP, dále výkonný ředitel vedoucí útvaru interního auditora, vedoucí kontrolně právního oddělení a ředitelé krajských poboček. Generální ředitelství se člení na úvar interního auditora, oddělení kontrolně právní, úsek ekonomicko správní a kancelář úřadu a úsek nepojistných sociálních dávek a zaměstnanosti.¹²

Generální ředitel

- jedná jménem ÚP a rozhoduje ve všech záležitostech¹²

¹² Interní zdroj. Organizační řád Úřadu práce České republiky (2011), str. 1

- jmenuje a odvolává vedoucí zaměstnance
- koordinuje spolupráci ÚP s ostatními institucemi a orgány
- je odpovědný za účelné organizační uspořádání úřadu zajišťující efektivní a hospodárné plnění úkolů
- nese odpovědnost za řádný chod vnitřní kontroly
- rozhoduje o zásadách vnitřního kontrolního systému a rozsah finanční kontroly
- odpovídá za vyřizování podnětů a stížností
- je odpovědný za personální záležitosti a zajišťuje stabilitu zaměstnanců
- schvaluje výši platu zaměstnanců
- uzavírá smlouvy a dohody
- vydává a schvaluje organizační a řídicí akty
- odpovídá za utajení informací ÚP a krizové řízení
- zajišťuje bezpečnost a ochranu zaměstnanců¹³

Útvar interního auditora

Tento útvar má za úkol především nezávisle a objektivně přezkoumávat a vyhodnocovat finanční a majetkové operace a vnitřní kontrolní systém ÚP, zpracovávat střednědobé a roční plány, které předkládá generálnímu řediteli, stanovuje nejdůležitější činnosti v oblasti interního auditu, zabývá se v tomto procesu návrhy vedení ÚP, vytváří roční plán interních auditorů, aj. Interní auditoři jsou zaměstnanci krajských poboček a v jejich popisu práce jsou zejména činnosti týkající se zpracování podkladů pro roční a střednědobé plány, vytvářejí hodnotící zprávu o výsledcích finančních kontrol a ostatních záležitostech zadané vedoucím útvaru. Vykonávají audity, zpracovávají výsledky a v případě zjištěných nedostatků opatřují nápravu a předcházejí rizikům. Monitorují, zda byla přijata a splněna nápravná opatření v případě zjištění nedostatků. Mezi další činnosti interních auditorů patří například poskytování zaměstnancům krajských poboček konzultační činnost spojenou s poradenstvím, spolupráce s externími auditory a dalšími orgány, také mohou vykonávat veřejnosprávní kontrolu.¹⁴

¹³ Interní zdroj: Organizační řád Úřadu práce České republiky (2011), str. 5

¹⁴ Interní zdroj: Organizační řád Úřadu práce České republiky (2011), str. 6

Oddělení kontrolně právní

Je členěno na referát kontroly a referát právní, v čele je vedoucí oddělení, který je přímo podřízen generálnímu řediteli. Kontrolně právní oddělení se zabývá vnější kontrolou generálního ředitelství. Z kontrolní činnosti vyvozuje potřebná opatření a sleduje, zda byla provedena. Poskytuje poradenské služby v oblasti právní, podílí se na tvorbě řídicích a organizačních předpisů, zabývá se vyřizováním petic, stížností a oznámení souvisejících s úřadem práce.¹⁵

Úsek ekonomicko správní a kancelář úřadu

Tento úsek koordinuje a řídí výkonný ředitel. Patří zde sekretariát, oddělení ekonomiky a správy majetku, oddělení personální, oddělení rozpočtu a referát veřejných zakázek.

Výkonnému řediteli je podřízen sekretariát, který zabezpečuje činnost tiskového mluvčího úřadu, bezpečnostního referenta, podatelny a asistentek, které vykonávají pro generálního ředitele např. tyto činnosti:

- zajišťování organizačních, technických a administrativních záležitostí
- organizace pracovního programu a pracovních cest ředitele
- vyřizování korespondence, spolupráce na vyhotovení referátů a zpráv generálního ředitele
- organizace porad, zajištění potřebných podkladů a pořízení zápisů

Mezi další aktivity patří například příprava Úřadu práce na krizové situace a ochrana informací, aj.

Personální oddělení

Ve vedení stojí vedoucí oddělení přímo podřízen výkonnému řediteli, podřadnými útvary jsou vzdělávací střediska. Personální oddělení zodpovídá za vedení zaměstnanců, za hospodárné a šetrné nakládání s prostředky na platy zaměstnanců, koordinuje počet a funkčnost pracovních míst úřadu práce. Toto oddělení provádí celou škálu činností souvisejících s personálními záležitostmi týkajících se např.: zajišťování metodické a koordinační činnosti v platové a personální agendě, vydává návrhy interních předpisů zahrnujících pracovněprávní, personální, platovou a organizační úpravu, organizační řád a strukturu, poskytování poradenské činnosti v okruhu personální a platové činnosti, spolupracuje na návrhu rozpočtu Úřadu práce v oblasti mzdových podmínek, řídí systém

¹⁵ Interní zdroj. Organizační řád Úřadu práce České republiky (2011), str. 7

platových tříd, zařazuje zaměstnance do platových tříd a platových stupňů, a další.

Úsek nepojistných sociálních dávek

Toto oddělení řídí generální ředitel. Člení se na referát fondů EU, oddělení zprostředkování a poradenství, oddělení trhu práce a analýz a oddělení nepojistných sociálních dávek.

2.6 Krajské pobočky Úřadu práce

V současné době je zřízeno 14 krajských poboček úřadu práce, včetně pobočky pro hlavní město Prahu. Působnost krajských poboček je shodná s územím krajů. Součástí těchto krajských poboček jsou kontaktní pracoviště. Krajskou pobočku řídí ředitel, podřízen generálnímu řediteli Úřadu práce. Seznam krajských poboček a jejich příslušných kontaktních pracovišť je uveden v Příloze č. 2.

Přehled krajských poboček v České republice

- Krajská pobočka pro hlavní město Prahu
- Krajská pobočka v Příbrami
- Krajská pobočka v Českých Budějovicích
- Krajská pobočka v Plzni
- Krajská pobočka v Karlových Varech
- Krajská pobočka v Ústí nad Labem
- Krajská pobočka v Liberci
- Krajská pobočka v Hradci Králové
- Krajská pobočka v Pardubicích
- Krajská pobočka v Jihlavě
- Krajská pobočka v Brně
- Krajská pobočka v Olomouci
- Krajská pobočka v Ostravě
- Krajská pobočka ve Zlíně¹⁶

¹⁶ Portál Ministerstva práce a sociálních věcí. Dostupné na: <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp>

2.6.1 Činnost krajské pobočky Úřadu práce

Největší význam v systému úřadů práce mají krajské pobočky, protože s kontaktními místy mají nejbližší k veřejnosti a mají úzký styk s občany. Krajská pobočka je členěna na kancelář krajské pobočky, oddělení kontrolně právní, oddělení zaměstnanosti a oddělení nepojistných sociálních dávek.

Činnosti a pravomoci ředitele krajské pobočky

Ředitel krajské pobočky koná a podepisuje se jménem Úřadu práce v záležitostech týkajících se působnosti svěřených útvarů. Vede a kontroluje činnost krajské pobočky kontaktních pracovišť, dislokovaných a detašovaných pracovišť. Prostřednictvím vedoucích zaměstnanců zabezpečuje finanční kontrolu podle vnitřního předpisu Úřadu práce. Vydává stanovené vnitřní řídicí akty v rámci svých pravomocí. Pokud generální ředitel ÚP neuvede jinak, ředitel krajské pobočky schvaluje personální a platové podmínky, změny platů, odměny zaměstnanců jak krajské pobočky, tak kontaktního pracoviště včetně ředitelů. Spolupracuje se správními úřady a dalšími subjekty v rámci působnosti Úřadu práce, aj.¹⁷

Kancelář krajské pobočky

Kancelář krajské pobočky se člení na sekretariát, referát informatiky a oddělení ekonomické a vnitřní správy. Kancelář krajské pobočky se zabývá především administrativními službami. Zajišťuje úkoly v oblasti bezpečnosti, krizového řízení, koordinuje vzdělávání zaměstnanců. Podílí se na vytváření a kontrole rozpočtu krajské pobočky a zpracovává výkazy o hospodaření. Vykonává činnosti při účtování dávkových systémů a programů fondů z EU. Vytváří investiční záměry a realizuje investiční i neinvestiční zakázky. V rámci personální a mzdové problematiky mimo jiné například opatřuje péči o zaměstnance krajských poboček v podobě stanovování platů, odměn, platových výměr a prověřování kvalifikačních znalostí, apod. Pro výběrová řízení a jmenování vedoucích zaměstnanců připravuje podklady, zabývá se tvorbou podkladů pro soudní spory v pracovněprávních vztazích, s vedoucími zaměstnanci spolupracuje na vytváření popisu pracovních činností, zajišťuje odměňování zaměstnanců krajských

¹⁷ Interní zdroj. Organizační řád Úřadu práce České republiky (2011), str. 19

poboček.¹⁸ V oblasti vzniku, průběhu, změny nebo skončení pracovního poměru zaměstnanců krajských poboček vyřizuje tyto záležitosti. Dále dohlíží na dodržování zákoníku práce a dalších pracovně právních předpisů.

Sekretariát krajské pobočky řídí spisovnu, přijímá, eviduje a rozděljuje došlou korespondenci a dokumenty a zveřejňuje písemnosti na elektronické úřední desce. Pro ředitele pobočky zajišťuje administrativní, organizační a technické záležitosti a další.

Referát informatiky koordinuje provoz výpočetní techniky a informačních systémů. Pod dohledem ministerstva a generálního ředitelství zodpovídá za programové vybavení, archivaci dat a ochranu před zneužitím nebo zničením a aktualizuje datové soubory. Dále zajišťuje údržbu a opravu výpočetní techniky. Spolupracuje s ministerstvem v oblasti správy aplikací, např. ekonomický informační systém, personalistika a mzdy, atd.

Rozsahově největší úsek je oddělení ekonomické a vnitřní správy, které se zabývá činnostmi týkajícími se ekonomického a provozního charakteru. O podrobnějším rozpracování činností tohoto oddělení se budu zabývat v další podkapitole - Hospodaření krajské pobočky ÚP, kterým se toto oddělení zabývá. V rámci ekonomické a vnitřní správy je zřízen referát majetku a investic, který zabezpečuje hospodářskou správu, chod, opravy a údržbu budov a majetku státu, se kterým je oprávněn příslušný Úřad práce hospodařit podle vyhlášky (č.270/2010 Sb.). Eviduje a provádí inventarizaci majetku, zajišťuje protipožární bezpečnost a je zodpovědný za udržování budov. Ve spolupráci s generálním ředitelstvím se podílí na nákupu nábytku, kancelářských potřeb a kancelářské techniky mimo výpočetní techniky. Spravuje provoz služebních motorových vozidel, zajišťuje jejich údržbu a opravy a zabezpečuje dodávky energií, plynu a vody, atd.

Oddělení kontrolně právní

V působnosti tohoto oddělení je zabezpečování vnější kontroly krajské pobočky v rozsahu plynoucího ze zákona o zaměstnanosti (zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti), zákona o volném pohybu služeb (zákon č. 222/2009 Sb., o volném pohybu služeb), zákona o státní sociální podpoře a zákona (zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře) o finanční kontrole ve veřejné správě (zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě). Provádí kontrolu, vyvozuje nutná opatření a monitoruje, zda jsou plněna. Mezi další plnění patří poskytování poradenských právních služeb, vyřizování petic a stížností a

¹⁸ Zákon č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon), ve znění pozdějších předpisů

podle zákona o svobodném přístupu k informacím podporuje agendu poskytování informací. Oddělení kontrolně právní se člení na referát kontroly a referát právní.

Referát kontroly se zabývá zejména úkoly jako například plánování kontrolní činnosti, evidování všech kontrolních úkolů, provádění kontrol podle instrukci ředitele krajské pobočky, kontrolování opatření a plnění, ukládání sankcí a postihů na úseku kontroly, zpracovává zprávy a analýzy kontrolní činnosti. V rámci kontrolní činnosti spolupracuje s ostatními orgány, např. finanční úřad, živnostenský úřad, policie ČR a jiné orgány státní správy.

Referát právní se zabývá právními záležitostmi v oblasti práva a právních vztahů. Sleduje plnění povinností dodržování zákona v rámci činnosti krajské pobočky a upozorňuje na případná porušení právního řádu, které předává vedoucím zaměstnancům a řediteli. Působí jako právní poradce ředitele krajské pobočky a zaměstnancům poskytuje právní rady, poradenské služby, konzultace a informace o právních předpisech a jiných souvisejících právních pramenech. Pro veřejnost taktéž funguje jako poradenská činnost podle zákona o zaměstnanosti, o státní sociální podpoře a o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, aj.

Oddělení zaměstnanosti

Součástí krajské pobočky je oddělení zaměstnanosti, v jehož čelo je vedoucí oddělení, podřízen generálnímu řediteli. Hlavní náplní tohoto oddělení je sledování a hodnocení situace na trhu práce. Provádí statistiky a analýzy ve svém obvodu, zpracovává výhledy, provádí opatření k ovlivnění nabídky a poptávky na trhu práce. Mezi důležité činnosti patří spolupráce se správními úřady, orgány ÚSC, orgány sociálního zabezpečení, orgány pomoci v hmotné nouzi, orgány státní zdravotní správy a zaměstnavateli a dalšími subjekty.¹⁹ Podílí se na vytváření mezinárodních programů financované z prostředků EU. Realizuje projekty týkající se rozvoje lidských zdrojů v oblasti trhu práce. Zabývá se metodikou v oblasti zprostředkování zaměstnání uchazečům a zájemcům o zaměstnání. Oddělení zaměstnanosti se dělí na tři referáty - referát zprostředkování a poradenství, referát trhu práce a referát projektů EU.

Mezi poradenské činnosti referátu zprostředkování a poradenství patří především poskytování informací, poradenství pro profesní vzdělávání, pro volbu a změnu povolání. Zpracovává rekvalifikační programy a podílí se na realizaci rekvalifikačních kurzů, apod.

¹⁹ Interní zdroj. Organizační řád Úřadu práce České republiky (2011), str. 24

Referát trhu práce realizuje koncepci národní politiky zaměstnanosti a nástroje aktivní politiky zaměstnanosti.²⁰ Za pomoci nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti uzavírá dohody a uděluje příspěvky. Sleduje, analyzuje a vyhodnocuje situaci na trhu práce a ovlivňuje nabídku a poptávku. Spravuje databázi o volných pracovních místech. Podílí se na vytváření a realizování vhodných pracovních míst pro zdravotně postižené.

Referát projektů EU se zabývá přípravou projektů a podkladů v rámci spolupráce s Evropským sociálním fondem ČR.²¹

Oddělení nepojistných sociálních dávek

Velkou roli úřadu práce hraje oddělení nepojistných sociálních dávek, kde v jeho čele stojí taktéž vedoucí oddělení podřízen řediteli krajské pobočky. Podle zákona o státní sociální podpoře koordinuje výplaty sociálních dávek, ve spolupráci s generálním ředitelstvím zabezpečuje jednotnou realizaci politiky státní sociální podpory. Organizačně se člení na referát státní sociální podpory a referát jednotného výplatního místa.

2.6.2 Hospodaření krajské pobočky ÚP

V roce 2011 došlo k reformám v interních záležitostech úřadů práce. Systém úřadů práce byl sice zachován, ale proběhly zásadní změny v oblasti hospodaření, právního postavení okresních poboček, vedení účetnictví a vyplácení dávek státní sociální podpory. Do září roku 2011 si účetnictví vedla každá pobočka individuálně, měla právní subjektivitu a vyplácela sociální dávky klientům. Po reformách tyto všechny záležitosti provádí pouze **Generální ředitelství ÚP v Praze**, konkrétně tyto záležitosti:

- spolu s MPSV vede účetnictví všech krajských poboček,
- provádí a kontroluje účetní závěrku KP,
- zabezpečuje účetní evidenci a provádí úpravy rozpočtu generálního ředitelství,
- čerpá prostředky ze státního rozpočtu, v souladu se schváleným rozpočtem generálního ředitelství,
- realizuje finanční operace, včetně zúčtování mezd se zaměstnanci GŘ,
- vede evidenci faktur, cestovních příkazů a záloh,

²⁰ Interní zdroj. Organizační řád Úřadu práce České republiky (2011), str. 25

²¹ Evropský sociální fond je jedním ze tří strukturálních fondů EU, který byl zřízen za účelem zvýšení zaměstnanosti, rozvoje zaměstnanosti, podpora sociálního začlenění osob a rovných příležitostí se zaměřením na rozvoj trhu práce a lidských zdrojů. Pro programovací období v letech 2007 – 2013 je objem finančních prostředků pro ČR 3,8 mld. EUR.

- v rámci GŘ vede účetní stav hmotného a nehmotného majetku, drobného hmotného a nehmotného a uměleckých děl,
- vede účet FKSP,
- opatřuje podklady pro inventarizaci GŘ,
- spolupracuje s ČNB,
- v rámci platné metodiky GŘ provádí finanční operace z bankovního účtu, aj.

V oblasti hospodaření mají **Krajské pobočky Úřadu práce** tyto kompetence:

- provádí ekonomické a provozní činnosti,
- generálnímu ředitelství předkládá návrhy rozpočtu pro krajské pobočky,
- zpracovává a kontroluje rozpočet KP,
- čerpá rozpočet,
- kontroluje čerpání prostředků,
- zajišťuje platby související s aktivitami KP,
- zpracovává statistiky,
- realizuje finanční operace, včetně zúčtování mezd se zaměstnanci KP,
- provádí bankovní operace, zabezpečuje hotovostní styk s bankou,
- vede závazky a pohledávky,
- zpracovává veškeré příjmy KP,
- sestavuje měsíční, čtvrtletní a roční finanční výkazy,
- zabezpečuje výplatu dávek podpory v nezaměstnanosti, sociálních dávek, příspěvků z aktivní politiky zaměstnanosti, výplaty mzdových nároků při platební neschopnosti zaměstnavatele, příspěvky na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením poskytovaných krajskou pobočkou.

2.7 Kontaktní pracoviště

Kontaktní pracoviště úřadů práce jsou organizovány prostřednictvím krajských poboček. Ve vedení stojí ředitel kontaktního pracoviště. Součástí těchto kontaktních pracovišť mohou být i detašované nebo dislokovaná územní pracoviště. V současnosti je zřízeno na území České republiky celkem 233 kontaktních pracovišť. Tyto pracoviště slouží v obcích s rozšířenou působností, na území hlavního města Prahy a ve vybraných obcích s pověřeným obecním úřadem v okruhu zprostředkování zaměstnání, evidují

uchazeče o zaměstnání, vykonávají úlohy související s podporou v nezaměstnanosti, zabývají se úkoly v oblasti sociální podpory. Dále do náplně práce kontaktních pracovišť patří spolupráce se správními úřady, orgány samosprávních územních celků, orgány sociálního zabezpečení, orgány pomoci v hmotné nouzi, orgány státní zdravotní správy (Policie ČR, soudy, exekutorské soudy, finanční a celní úřady) a zaměstnavatelé. Ve spolupráci s krajskou pobočkou monitorují úhrady přeplatků dávek a podpory v nezaměstnanosti a poskytují spolupráci orgánům veřejné správy a orgánům aktivní v trestním řízení.

3 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ KRAJSKÉ POBOČKY ÚŘADU PRÁCE ČR

Stěžejní část bakalářské práce se zabývá samotnou analýzou hospodaření vybrané krajské pobočky ÚP.

Krajské pobočky úřadů práce byly zřízeny k 1. dubnu 2011. Jelikož délka jejich působnosti je pouze jeden rok, nelze provést analýzu hospodaření za poslední 5 let. Z tohoto důvodu je práce zaměřena na hospodaření bývalého okresního úřadu práce v Olomouci, který předcházel, stejně jako ostatní samostatné úřady práce, Krajské pobočce Úřadu práce v Olomouci. Tyto úřady práce měly právní subjektivitu a účtovaly do 30. září 2011. Veškerá agenda byla převedena pod krajské pobočky ÚP. V současné době má první subjektivitu pouze Generální ředitelství Úřadu práce v Praze, tudíž krajské pobočky nejsou již účetními jednotkami.

3.1 Legislativní východiska financování úřadu práce

Jelikož Úřad práce v Olomouci je organizační složkou a byl účetní jednotkou, příslušelo mu hospodařit s majetkem státu.²² Hospodaření ÚP a tedy jeho legislativní rámec je dán několika zákony a právními předpisy:

- zákony č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), v platném znění,
- zákon o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou č. 403/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů, ve Sbírce zákonů, o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky (do 31. 12. 2009 vyhláškou č. 505/2002 Sb.),
- vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 449/2009 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad regionů soudržnosti (do 31. 12. 2009

²² § 9 odst. 1 zákona 219/2000 Sb., o majetku České republiky

- vyhláška č. 16/2001 Sb.), a Českými účetními standardy pro organizační složky státu.²³

3.2 Rozpočet úřadu práce

Rozpočet každé účetní jednotky je nezbytnou součástí pro její fungování a plnění stanovených cílů. Úřadu práce přísluší hospodařit s prostředky státního rozpočtu, které určuje Ministerstvo práce a sociálních věcí v rozsahu rozpočtu této kapitoly. Rozpočet úřadu práce je sestavován každý rok a rozpočtové období je stanoveno na jeden rok. Ekonomické záležitosti spravuje a zajišťuje odbor kancelář úřadu práce, které také podává návrh rozpočtu ve spolupráci s ostatními odděleními, odbory a vedoucími poboček. Rozpočet je sestavován na základě analýzy podkladů pro tvorbu rozpočtu. Mezi podklady pro tvorbu rozpočtu patří zejména rozpočet, podle něhož se hospodařilo předchozí rok a je nutné zohledňovat aktuální změny (např. změny platů zaměstnanců), nově zjištěné potřeby, popř. investiční akce. Návrh rozpočtu se předkládá řediteli úřadu práce. Ten jej musí odsouhlasit a po té se předává na Ministerstvo práce a sociálních věcí. Po schválení je rozpočet rozdělen podle rozpočtové skladby na dílčí položky.

Ve zřizovací listině jsou vymezeny činnosti, které souvisejí s chodem úřadu práce a jsou financovány rozpočtem úřadu práce, který představuje bilanci příjmů a výdajů. Tyto příjmy a výdaje jsou rozděleny podle rozpočtové skladby. Nejdůležitější shrnující ukazatele rozpočtu jsou celkové příjmy a celkové výdaje. Celkové příjmy a výdaje shrnují specifické ukazatele. Mezi příjmové specifické ukazatele patří daňové příjmy, příjmy z pojistného na sociálním zabezpečení a příspěvků na státní politiku zaměstnanosti, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace. V porovnání se specifickými ukazateli příjmů je specifických ukazatelů výdajů více. Jsou jimi dávky důchodového pojištění, dávky státní sociální podpory, dávky nemocenského pojištění, dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky osobám se zdravotním pojištěním, podpory v nezaměstnanosti, příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, aktivní politika zaměstnanosti, výdaje spojené s realizací zákona č. 118/2000 Sb., výdaje spojené s realizací odškodňovacích zákonů, příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, ostatní výdaje organizací státní správy, výdaje přímo řízených ústavů sociální péče (příspěvkové organizace), bezpečnost a ochrana zdraví při práci, neinvestiční nedávkové transfery a transfery na podporu reprodukce majetku nestátním subjektům v sociální oblasti.

²³ Interní zdroj Úřadu práce v Olomouci.

V rozpočtu úřadů práce jsou zahrnuty i tzv. průřezové ukazatele, které přímo souvisejí s fungováním a chodem úřadu. Patří zde platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci, povinné pojistné placené zaměstnavatelem (povinné pojistné na sociálním zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění), převod fondu kulturních a sociálních potřeb, platy zaměstnanců v pracovním poměru, výdaje spolufinancované z rozpočtu Evropské unie bez státní politiky zaměstnanosti (ze státního rozpočtu, podíl rozpočtu EU), výdaje na společné projekty, které jsou zčásti financovány z prostředků finančních mechanismů a výdaje vedené v informačním systému programového financování.

Pokud v průběhu roku nastane situace, kdy je potřeba provést změny rozpočtu z různých důvodů musí se vypracovat tzv. rozpočtové opatření. Rozpočtové opatření obvykle vzniká z důvodu např. organizačních změn nebo změn právních předpisů. Předkládá se řediteli ÚP a ke schválení Ministerstvu práce a sociálních věcí.

Podle rozpočtu tvořily příjmy rozpočtu tyto druhy příjmů:

- **Daňové příjmy** zahrnují odvody zaměstnavatelů nahrazující zaměstnávání občanů se zdravotním postižením
- **Nedaňové příjmy**, které tvoří
 - přijaté sankční platby, vratky transferů, přeplatky
 - Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků orgánů s přímým vztahem
 - Příjmy z vlastní činnosti
 - Příjmy z pronájmu majetku
 - Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy
 - Splátky půjčených prostředků od podnikatelských subjektů

Příjmové položky úřadu práce se skládají z pohledávek za fyzickými a právnickými osobami při porušení rozpočtové kázně, příjmy z úroků, z poplatků na náklady řízení, ze správních poplatků aj. Tyto položky se jednou ročně odvádí prostřednictvím České národní banky Ministerstvu práce a sociálních věcí. Výdaje související s provozem, např. energie, telekomunikace, nákup drobného hmotného majetku, poštovní služby a další jsou financovány účtem – Výdajový neinvestiční účet organizační složky státu.

Mezi výdaje schváleného rozpočtu pro rok 2011 patří:

- **Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné** (platy, platy zaměstnanců v pracovním poměru, ostatní platby za provedenou práci, ostatní osobní výdaje, povinné pojistné placené zaměstnavatelem, povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění).
- **Neinvestiční nákupy a související výdaje** (nákup materiálu, nákup vody, paliv a energie, nákup služeb, ostatní nákupy, výdaje související s neinvestičními nákupy, náhrady a věcné dary).
- **Ostatní neinvestiční výdaje** (drobný hmotný dlouhodobý majetek, opravy a udržování, programové vybavení).
- **Výdajové položky na aktivní politiku zaměstnanosti** (neinvestiční dotace podnikatelským subjektům fyzickým osobám a právnickým osobám, neinvestiční dotace obcím a krajům, neinvestiční dotace občanským sdružením, obecně prospěšným společnostem a církvím a náboženským společnostem, neinvestiční dotace finančním institucím). Tyto dotace souvisejí se zřizováním nových pracovních míst.
- **Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením**
- **Podpory v nezaměstnanosti** (podpory v nezaměstnanosti pro uchazeče, podpora uchazečům při rekvalifikaci, aj.).
- **Prostředky na insolventnost** (ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, náhrady mezd podle zákona 118/2000 Sb.)
- **Prostředky na státní sociální podporu** (sociální dávky, porodné, rodičovský příspěvek, aj.)

Finanční prostředky čerpá úřad práce pouze do výše ukazatelů, které jsou uvedeny ve schváleném rozpočtu. V pravidelných intervalech jsou ministerstvu práce a sociálních věcí předkládány úřadem práce výkazy, podle jejichž údajů jsou postupně uvolňovány finanční prostředky. Výdaje jsou financovány MPSV prostřednictvím tzv. **limitů čerpání**, které se uvolňují prostřednictvím České národní banky, kde má ÚP vedeny příjmové a výdajové bankovní účty, tzn. podle schváleného rozpočtu, vzniknou ÚP specifické výdaje, které jsou financovány na základě **žádosti o limitovaný příslib**. Pokud výše limitu není vyčerpána, vznikne kladný hospodářský výsledek, který se navrací MPSV. V opačném případě, dojde – li k vyčerpání limitovaného příslibu nebo vzniknou nečekané náklady na

výdaje, je potřeba provést navýšení financování prostřednictvím žádosti o navýšení limitovaného příslibu, které se předkládá ministerstvu práce a sociálních věcí.²⁴

3.3. Hospodaření v roce 2006

V následující tabulce 1 je zaznamenán přehled příjmů a výdajů Úřadu práce v Olomouci za rok 2006.

Tabulka 1 Příjmy a výdaje ÚP Olomouc pro rok 2006 (v tis. Kč)

Příjmy celkem (Součet specifických ukazatelů)	3 969
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	3 887
Kapitálové příjmy + správní poplatky + pokuty a náklady řízení	82
Výdaje celkem (Součet specifických a průřezových ukazatelů)	1 342 545
Platy, ostatní platby a pojistné	60 812
Neinvestiční nákupy a související výdaje	33 009
Ostatní neinvestiční výdaje	1 935
Výdajové položky na APZ	240 955
Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdrav. postižením	62 685
Podpory v nezaměstnanosti	171 525
Prostředky na insolventnost	3 751
Prostředky na státní sociální podporu	767 873

Zdroj: Rozbory příjmů a výdajů Úřadu práce Olomouc za rok 2006. Vlastní zpracování.

Z výše uvedené tabulky 1 je zřejmé, že příjmy úřadu práce jsou oproti výdajům podstatně menší. Větší podíl příjmů tvořily příjmy z vlastní činnosti ve výši 3 887 000 Kč. Menší podíl tvoří kapitálové příjmy ve výši 82 000 Kč. Celkové výdaje se pohybovaly ve výši 1 342 545 000 Kč. Nejvyšší podíl na výdajích měly prostředky na státní sociální podporu ve výši 767 873 000 Kč. Druhou nejvyšší položkou byly výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti ve výši 240 955 000 Kč. Třetí položka je 171 525 000 Kč a zahrnuje podpory

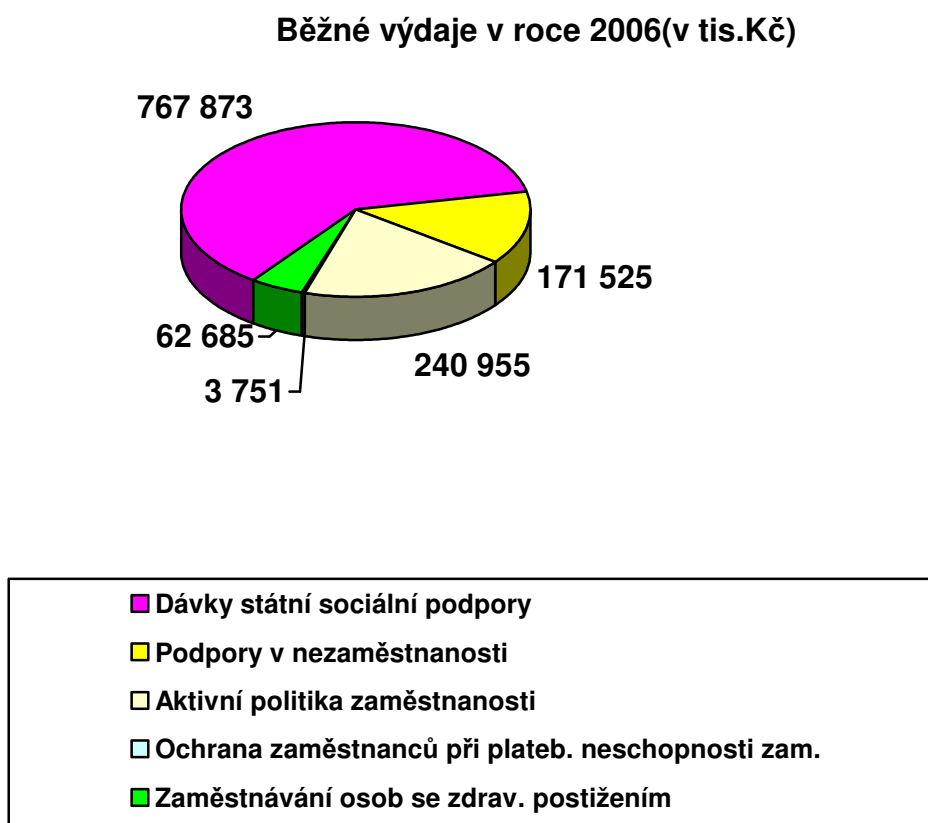
²⁴ Interní zdroj Úřadu práce v Olomouci.

v nezaměstnanosti. Další je příspěvek na podporu v nezaměstnanosti, který činil celkem 62 685 000 Kč. Nejmenší výdaje byly ostatní neinvestiční výdaje ve výši 1 935 000 Kč.

3.3.1. Analýza výdajů pro rok 2006

Veškeré výdaje jsou financovány Ministerstvem práce a sociálních věcí. V roce 2006 činily běžné výdaje 1 246 789 000 Kč. Jsou v nich zahrnuty dávky státní sociální podpory, podpory v nezaměstnanosti, aktivní politika zaměstnanosti, ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a zaměstnávání zdravotně postižených. Finanční struktura těchto výdajů je prezentována níže v grafu 1.

Graf 1 Finanční struktura běžných výdajů v roce 2006 úřadu práce (v tis. Kč.)

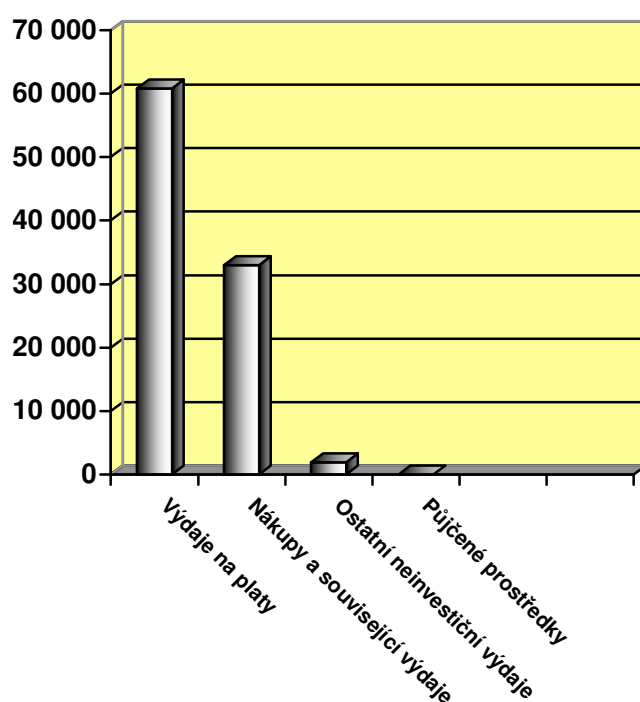
Zdroj: Interní zdroj. Rozbor čerpání výdajů rozpočtu v roce 2006. Vlastní zpracování.

Dle výše uvedeného grafu a vlastních výpočtů vyplývá, že největší podíl na běžných výdajích za rok 2006 měly dávky státní sociální podpory, které tvoří z celého objemu finančních prostředků celkem 61,5%, druhou nejvyšší položkou je aktivní politika

zaměstnanosti s podílem 19,3%, třetí položkou jsou podpory v nezaměstnanosti, které se podílí na výdajích 13,7%. Další výdaje plynoucí na zaměstnávání osob se zdravotním postižením měly podíl 5%. Nejmenší podíl měly výdaje na insolventnost ve výši 0,3%.

Ostatní běžné výdaje úřadu práce zahrnují taktéž výdaje na platy, ostatní provedenou práci a pojistné, neinvestiční nákupy a související výdaje a ostatní neinvestiční výdaje. Mezi běžné výdaje taktéž řadíme neinvestiční půjčené prostředky. Struktura objemu je zpracována v grafu 2.

Graf 2 Ostatní běžné výdaje úřadu práce v roce 2006 (v tis. Kč.)

Zdroj: Interní zdroj. Rozbor čerpání výdajů rozpočtu v roce 2006. Vlastní zpracování

Celkové ostatní běžné výdaje byly v celkovém objemu 95 756 000 Kč. Z grafu 2 vyplývá, že největší podíl na ostatních běžných výdajích za rok 2006 měly výdaje na platy ve výši 60 812 000 Kč a podíl 63,5%. Druhým nejvyšším výdajem byly neinvestiční nákupy a výdaje (materiál, voda, energie, služby, aj.) ve výši 33 009 000 Kč s podílem 34,5 %. O mnoho menší položkou jsou ostatní neinvestiční výdaje ve výši 1 935 000 s podílem 2%. Poslední položkou jsou neinvestiční půjčené prostředky, které byly v tomto roce nulové.

3.4. Hospodaření v roce 2007

Příjmové a výdajové účty hospodaření úřadu práce v roce 2007 jsou zaznamenány v následující tabulce 2.

Tabulka 2 Příjmy a výdaje ÚP Olomouc pro rok 2007 (v tis. Kč)

Příjmy celkem (Součet Specifických ukazatelů)	4 396
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	4 376
Kapitálové příjmy + správní poplatky + pokuty a náklady řízení	20
Výdaje celkem (Součet specifických a průřezových ukazatelů)	1 763 644
Platy, ostatní platby a pojistné	69 645
Neinvestiční nákupy a související výdaje	26 784
Ostatní neinvestiční výdaje	1 521
Výdajové položky na APZ	231 299
Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdrav. postižením	174 925
Podpory v nezaměstnanosti	166 474
Prostředky na insolventnost	3 999
Prostředky na státní sociální podporu	1 088 997

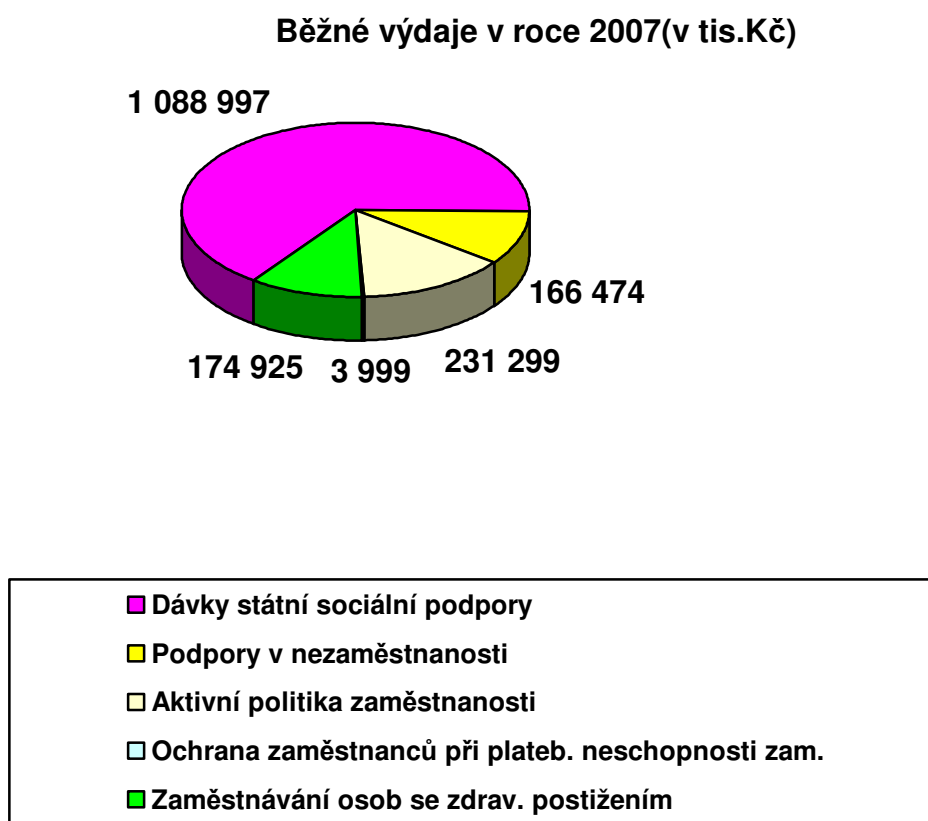
Zdroj: Rozbory příjmů a výdajů Úřadu práce Olomouc za rok 2007. Vlastní zpracování.

V roce 2007 byly příjmy ÚP ve výši 4 396 000 Kč. Celkové výdaje činily 1 763 644 000 Kč. Nejvyšší podíl na výdajích měly prostředky na státní sociální podporu v hodnotě 1 088 997 000 Kč, což je přibližně o 3 000 tis. Kč více oproti předchozímu roku. Výdajové položky aktivní politiky zaměstnanosti byly ve výši 231 299 000 Kč. Další položkou je příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením ve výši 174 925 000 Kč. 166 474 000 Kč bylo použito na výplatu podpor v nezaměstnanosti. V menších částkách se pohybovaly výdaje na platy zaměstnanců, ostatní platby a pojistné ve výši 69 645 000 Kč. Neinvestiční výdaje jako byly například nákupy se pohybovaly v částce 26 784 000 Kč. Mezi dvě nejmenší položky výdajového účtu patřily prostředky na insolventnost v částce 3 999 000 Kč a ostatní neinvestiční výdaje ve výši 1 521 000 Kč.

3.4.1. Analýza výdajů pro rok 2007

Běžné výdaje úřadu práce v roce 2007 představovaly částku 1 665 694 000 Kč. Oproti předchozímu roku byly tedy běžné výdaje vyšší přibližně o 419 000 Kč. Toto zvýšení bylo způsobeno navýšením podpor v nezaměstnanosti, která byla způsobena nárůstem míry nezaměstnanosti. V grafu 3 je prezentován přehled běžných výdajů, který má strukturu stejnou jako v předchozím roce.

Graf 3 Finanční struktura běžných výdajů v roce 2007 úřadu práce (v tis. Kč.)

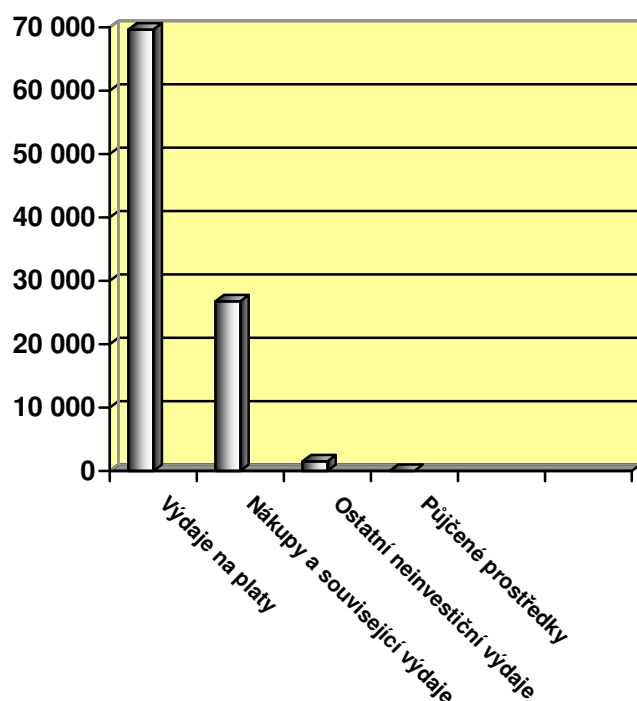

Zdroj: Interní zdroj. Rozbor čerpání výdajů rozpočtu v roce 2006. Vlastní zpracování.

Nejvyšší běžný výdaj úřadu práce byly dávky státní sociální podpory s podílem 65,3%, to znamená, že výplata dávek se oproti předchozímu roku zvýšila o necelá dvě procenta. Aktivní politika zaměstnanosti měla podíl na celkových běžných výdajích 13,8%, což je oproti předchozímu roku přibližně o 5% méně. Výdaje na zaměstnávání osob se zdravotním pojištěním byly s celkovým podílem 10,5% a podpory v nezaměstnanosti činily 9,9%. Nejmenší podíl měly příspěvky na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti s podílem 0,2%.

Ostatní běžné výdaje jsou porovnány v následujícím grafu 3.4.

Graf 4 Ostatní běžné výdaje úřadu práce v roce 2007 (v tis. Kč.)

Zdroj: Interní zdroj. Rozbor čerpání výdajů rozpočtu v roce 2007. Vlastní zpracování

Ostatní běžné výdajové položky byly v celkové výši 97 950 000 Kč. V porovnání s předchozím rokem je částka přibližně stejná. Platy, ostatní platby a pojistné se přibližovaly k hranici téměř 70 000 000 Kč, tj. přibližně o 10 000 000 Kč více než v roce 2006, s podílem 71,1%. Podíl 27,3% měly nákupy a související výdaje. Na 1,5% se podílely ostatní neinvestiční výdaje.

3.5 Hospodaření v roce 2008

V níže uvedené tabulce 3 jsou zaznamenány příjmy a výdaje v roce 2008.

Tabulka 3 Příjmy a výdaje ÚP Olomouc pro rok 2008 (v tis. Kč)

Příjmy celkem (Součet specifických ukazatelů)	3 319
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	3 228
Kapitálové příjmy + správní poplatky + pokuty a náklady řízení	91
Výdaje celkem (Součet specifických a průřezových ukazatelů)	1 568 606
Platy, ostatní platby a pojistné	70 925
Neinvestiční nákupy a související výdaje	28 120
Ostatní neinvestiční výdaje	939
Výdajové položky na APZ	98 813
Příspěvky na podporu zaměstnávání osob se zdrav. postižením	281 282
Podpory v nezaměstnanosti	165 338
Prostředky na insolventnost	5 409
Prostředky na státní sociální podporu	917 780

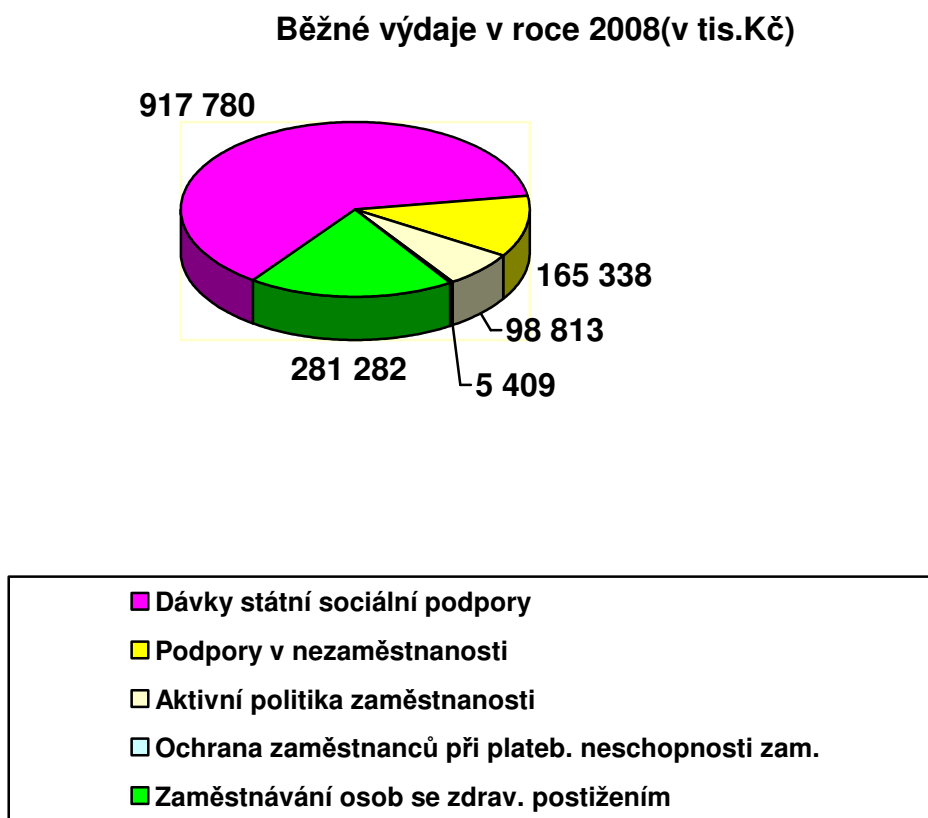
Zdroj: Rozbory příjmů a výdajů Úřadu práce Olomouc za rok 2008. Vlastní zpracování.

Za sledované období 2006 až 2008 byly právě v roce 2008 nejmenší příjmy ve výši 3 319 000 Kč. Výdaje byly taktéž nižší než v předchozích letech v celkovém objemu 1 568 606 000 Kč. Prostředky na státní sociální podporu byly opět nejvyšší z celkových výdajů a to ve výši 917 780 000 Kč. Druhou položkou byly příspěvky na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením v částce 281 282 000 Kč. Další výdaje představovaly částku 165 338 000 Kč, která příslušela podporám v nezaměstnanosti. O mnoho nižší výdaje měly výdajové položky na APZ ve výši 98 813 000 Kč. Nižší finanční objem představovaly platy zaměstnancům a pojistné v částce 70 925 000 Kč, dále neinvestiční nákupy a související výdaje ve výši 28 120 000 Kč, prostředky na insolventnost v částce 5 409 000 Kč a nejnižší výdaje byly na ostatní neinvestiční výdaje, které byly 939 000 Kč.

3.5.1. Analýza výdajů pro rok 2008

Částku 1 468 622 000 Kč představovaly běžné výdaje v roce 2008. Struktura je stejná jako v předchozích letech a rozdílnost v jednotlivých finančních částkách je uvedena v grafu 3.4.

Graf 5 Finanční struktura běžných výdajů v roce 2008 úřadu práce (v tis. Kč.)

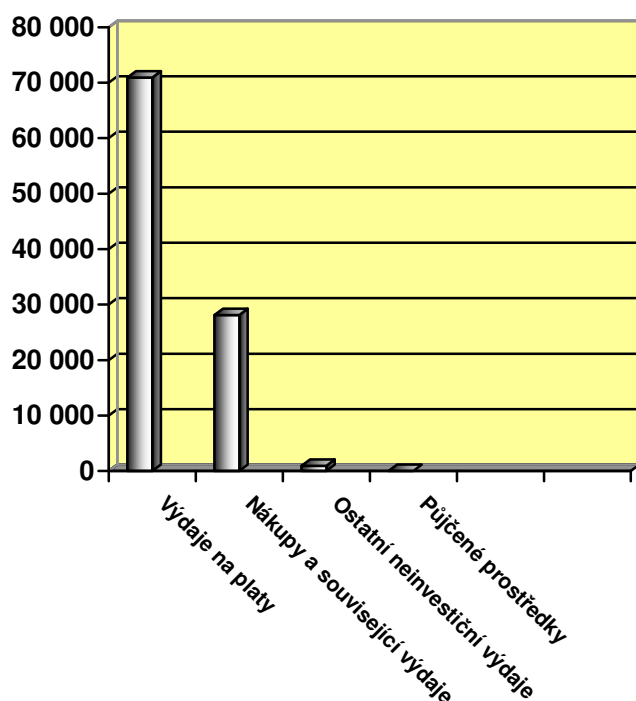

Zdroj: Interní zdroj. Rozbor čerpání výdajů rozpočtu v roce 2006. Vlastní zpracování.

Podobně jako v letech 2006 a 2007 měly největší podíl na běžných výdajích dávky státní sociální podpory s dílem 62,5%. Na rozdíl od podpor aktivní politiky zaměstnanosti, které měly podíl pouze 6,7% a podpory na zaměstnávání osob se zdravotním postižením měly podíl 19,1%. Podpory v nezaměstnanosti měly podíl 11,2% a nejnižší podíl měly prostředky na insolventnost s dílem 0,3%.

V grafu 6 jsou prezentovány výše ostatních běžných výdajů v roce 2008.

Graf 6 Ostatní běžné výdaje úřadu práce v roce 2008 (v tis. Kč.)

Zdroj: Interní zdroj. Rozbor čerpání výdajů rozpočtu v roce 2008. Vlastní zpracování.

Ostatní běžné výdaje činily 99 984 000 Kč. V tomto sledovaném období poprvé platy zaměstnanců a pojistné překročily hranici 70 000 000 Kč, a to v přesné výši 70 925 000 Kč a podílem 70,9%. Podíl 28,1% měly nákupy a související výdaje, nejmenší podíl měly opět ostatní neinvestiční výdaje s dílem 0,9%. Procento půjčených prostředků bylo nulové.

3.6 Hospodaření v roce 2009

V roce 2009 došlo k menším změnám ve struktuře příjmů a výdajů. Úřad práce neměl již žádné kapitálové příjmy, naopak narostly příjmy ze správních poplatků, pokut a nákladů na řízení, tyto příjmy byly odvedeny MPSV. Struktura je zaznamenána v tabulce 4.

Tabulka 4 Příjmy a výdaje ÚP Olomouc pro rok 2009 (v tis. Kč)

Příjmy celkem (Součet Specifických ukazatelů)	20 766
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	3 843
Správní poplatky, pokuty, náklady řízení	89
Odvody zaměstnavatelů nahrazující zaměstnávání občanů se zdrav, postižením	16 834
Výdaje celkem (Součet specifických a průřezových ukazatelů)	1 700 942
Platy, ostatní platby a pojistné	69 783
Neinvestiční nákupy a související výdaje	29 465
Ostatní neinvestiční výdaje	0
Výdajové položky na APZ	69 197
Příspěvky na podporu zaměstnávání osob se zdrav. postižením	167 816
Podpory v nezaměstnanosti	450 848
Prostředky na insolventnost	14 929
Prostředky na státní sociální podporu	898 904

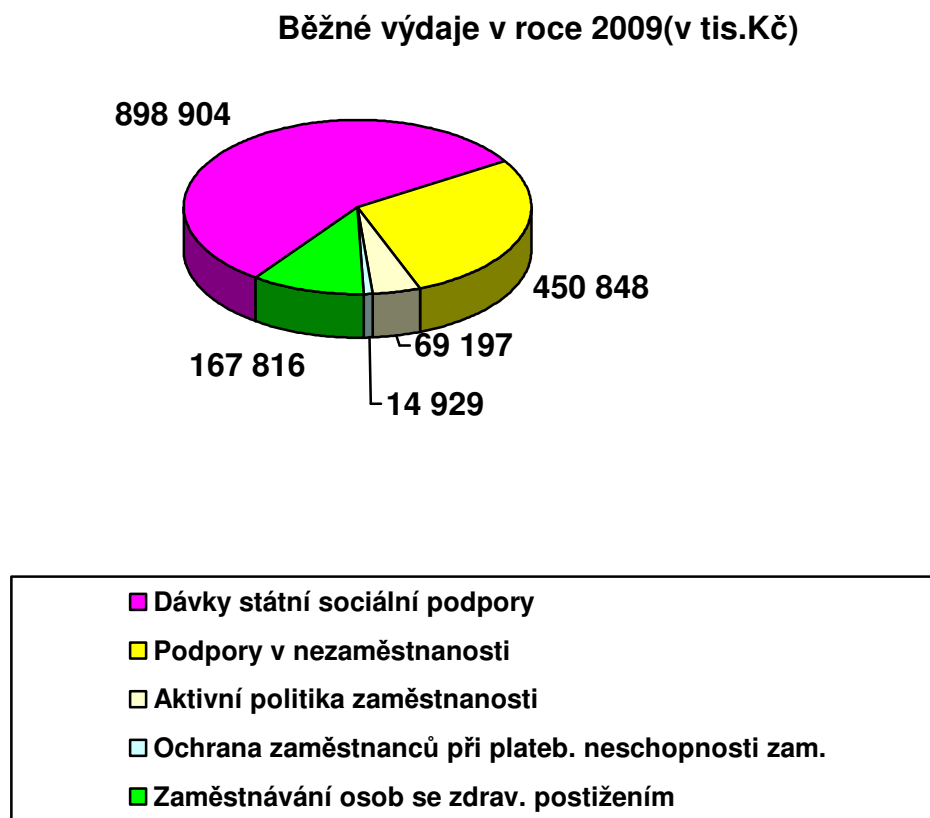
Zdroj: Rozbory příjmů a výdajů Úřadu práce Olomouc za rok 2009. Vlastní zpracování.

Celkové příjmy v roce 2009 tvořily částku 20 766 Kč. Výdajové položky představovaly částku 1 700 942 000 Kč. Prostředky na státní sociální podporu byly nižší než v předchozím roce, byly ve výši 898 904 000 Kč. Podpory v nezaměstnanosti se výrazně zvýšily a to na částku 450 848 000 Kč. Částku 167 816 000 Kč představovaly příspěvky na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Platy, ostatní platby a pojistné a výdajové položky na APZ byly podobné, pohybovaly se okolo 69 000 000 Kč. Podle rozborů výdajů byly ostatní neinvestiční výdaje zahrnuty v položce neinvestiční nákupy a související výdaje, představovaly celkovou částku 29 465 000 Kč. Prostředky na insolventnost byly 14 929 000 Kč.

3.6.1 Analýza výdajů pro rok 2009

Běžné výdaje představovaly pro rok 2009 částku 1 601 694 000 Kč. Struktura výdajů je prezentována v grafu 7.

Graf 7 Finanční struktura běžných výdajů v roce 2009 úřadu práce (v tis. Kč.)

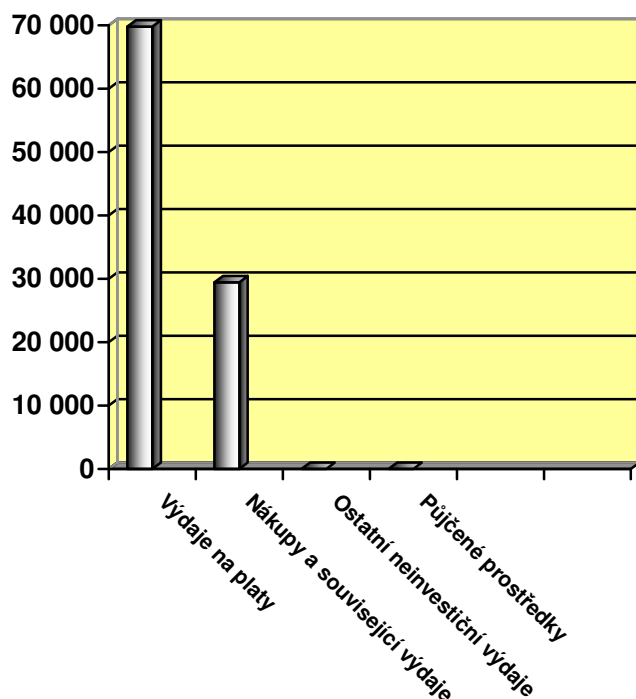

Zdroj: Interní zdroj. Rozbor čerpání výdajů rozpočtu v roce 2009. Vlastní zpracování.

Nejvyšší podíl, stejně jako v předchozích letech měly dávky státní sociální podpory a to 56%. Podíl podpor v nezaměstnanosti vzrostl na 28,1%, což je nárůst oproti předchozímu roku přibližně o 17%. Prostředky na zaměstnávání osob se zdravotním pojištěním měly podíl na běžných výdajích 10,4%. Nižší podíl měla aktivní politika zaměstnanosti a to 4,3%. Minimálně se podílely výdajové prostředky na insolventnosti 0,9%.

Ve sledovaném období zahrnovaly ostatní běžné výdaje částku 99 428 000 Kč. V roce 2009 byly ostatní neinvestiční výdaje zahrnuty ve výdajovém účtu nákupy a ostatní neinvestiční výdaje, které byly v částce 29 465 000 Kč s celkovým podílem na ostatních běžných výdajích 29,6%. Vyšší podíl měly platy a pojistné a to 70,4% viz graf 8.

Graf 8 Ostatní běžné výdaje úřadu práce v roce 2009 (v tis. Kč.)

Zdroj: Interní zdroj. Rozbor čerpání výdajů rozpočtu v roce 2009. Vlastní zpracování.

3.7 Hospodaření v roce 2010

Poslední sledované období představuje rok 2010. Z níže uvedené tabulky 5 vyplývá, že ze všech sledovaných období právě v roce 2010 měl Úřad práce v Olomouci nejvyšší příjmy, které byly 13 506 000 Kč. Skládaly se z částky 4 930 000 Kč přijatých nekapitálových příspěvků a náhrad, ze správních poplatků, pokut a nákladů řízení ve výši 61 000 Kč a z odvodů zaměstnavatelů zaměstnávající osoby se zdravotním postižením. Celkové výdaje byly 1 600 878 000 Kč. Nejvíce se podílely prostředky na státní sociální podporu v částce 894 954 000 Kč, dále podpory v nezaměstnanosti ve výši 323 409 000 Kč a příspěvky na podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením a to 156 602 000 Kč. Výdajové položky na APZ zahrnovaly částku 118 960 000 Kč. Částka 66 417 000 Kč příslušela výdajovému účtu na platy zaměstnanců. Na neinvestiční nákupy a související výdaje byla použita částka 27 483 000 Kč. Nejmenší objem ze všech výdajových účtů měly opět prostředky na insolventnost a to 13 053 000 Kč. Struktura příjmů a výdajů je zaznamenána v tabulce 5.

Tabulka 5 Příjmy a výdaje ÚP Olomouc pro rok 2010 (v tis. Kč)

Příjmy celkem (Součet Specifických ukazatelů)	13 506
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	4 930
Správní poplatky, pokuty, náklady řízení	61
Odvody zaměstnavatelů nahrazující zaměstnávání občanů se zdrav. postižením	8 515
Výdaje celkem (Součet specifických a průřezových ukazatelů)	1 600 878
Platy, ostatní platby a pojistné	66 417
Neinvestiční nákupy a související výdaje	27 483
Ostatní neinvestiční výdaje	0
Výdajové položky na APZ	118 960
Příspěvky na podporu zaměstnávání osob se zdrav. postižením	156 602
Podpory v nezaměstnanosti	323 409
Prostředky na insolventnost	13 053
Prostředky na státní sociální podporu	894 954

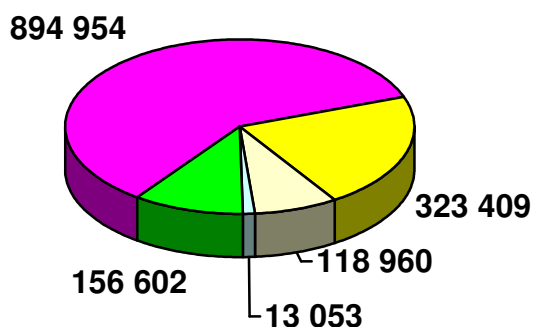
Zdroj: Rozbory příjmů a výdajů Úřadu práce Olomouc za rok 2010. Vlastní zpracování.

3.7.1. Analýza výdajů pro rok 2010

V roce 2010 běžné výdaje tvořily částku 1 506 978 000 Kč. Struktura těchto výdajů je promítnuta v grafu 9.

Graf 9 Finanční struktura běžných výdajů v roce 2010 úřadu práce (v tis. Kč.)

Běžné výdaje v roce 2010(v tis.Kč)

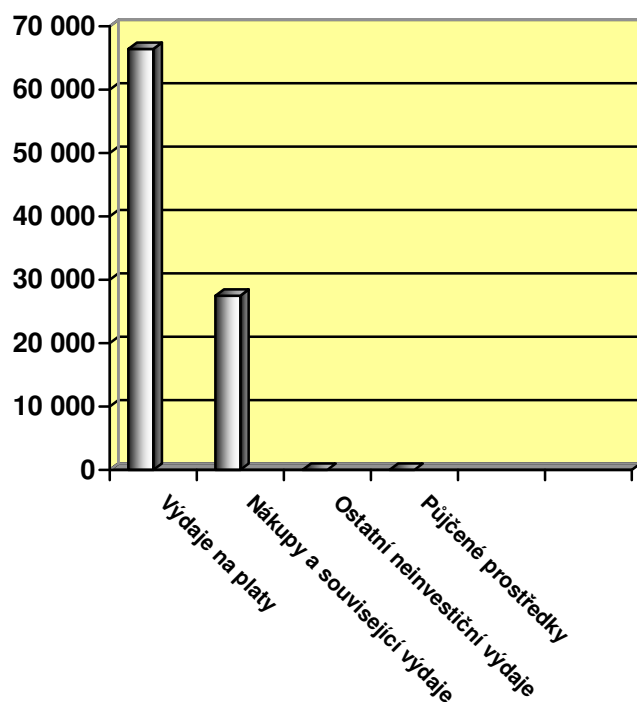

- Dávky státní sociální podpory
- Podpory v nezaměstnanosti
- Aktivní politika zaměstnanosti
- Ochrana zaměstnanců při plateb. neschopnosti zam.
- Zaměstnávání osob se zdrav. postižením

Zdroj: Interní zdroj. Rozbor čerpání výdajů rozpočtu v roce 2010. Vlastní zpracování.

Dávky státní sociální podpory se podílely 59% a podpory v nezaměstnanosti 21,5%. Finanční prostředky na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením měly podíl 10,4%. 7,8% představovala aktivní politika zaměstnanosti. Nejnižší podíl měly výdaje na insolventnost a to 1,3%.

Graf 10 Ostatní běžné výdaje úřadu práce v roce 2010 (v tis. Kč.)

Zdroj: Interní zdroj. Rozbor čerpání výdajů rozpočtu v roce 2010. Vlastní zpracování.

Součet ostatních běžných výdajů v roce 2010 představoval částku 93 900 000 Kč. Na součtu se podílely výdaje na platy zaměstnancům podílem 70,7% a výdaje na nákupy a související výdaje podílem 29,3%.

4 ZHODNOCENÍ VÝVOJE HOSPODAŘENÍ KRAJSKÉ POBOČKY ÚŘADU PRÁCE ČR

Hospodaření Úřadu práce v Olomouci bylo shrnuto v časovém období 5 let. Vzájemný vztah mezi celkovými příjmy a skutečnými výdaji prokazuje, že instituce sloužící veřejnosti jako poskytovatel služeb je postaven na neziskovém principu. Byly analyzovány jak celkové příjmy, které jsou především složeny z pohledávek fyzických a právnických osob, pokut za porušení rozpočtové kázně nebo příjmy z úroků aj. a daňových příjmů, tak z celkových výdajů na aktivní a pasivní sociální politiku a z výdajů sloužících k chodu a provozu Úřadu práce v Olomouci.

Z analýzy vyplývá, že největší podíl na výdajích měli jednoznačně výdaje na aktivní a pasivní politiku zaměstnanosti. Do pasivní politiky zahrnujeme dávky státní sociální podpory, podpory v nezaměstnanosti, prostředky na insolventnost a příspěvky na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Z těchto výdajových položek financovaných Ministerstvem práce a sociálních věcí, měly největší účast prostředky na státní sociální podporu, které se pohybovaly okolo 1 miliardy korun, ale pouze v jednom roce byla tato částka překročena a to v roce 2007. Naopak nejmenší objem financí směřoval na dávky SSP předchozí rok a to částkou okolo 767 milionů Kč. Druhou nejvyšší položkou byly podpory v nezaměstnanosti. Z analýzy hospodaření lze vyvodit fakt, že celkový objem podpor v nezaměstnanosti se odvíjel od obecné míry nezaměstnanosti, která byla v roce 2008 nejnižší, tudíž i podpory v nezaměstnanosti mírně klesly. Výrazný vzrůst byl zaznamenán v roce 2009, kdy vzrostla míra nezaměstnanosti ze 4,4% na 6,7% a to bylo nepochybně promítnuto v odvodech podpor v nezaměstnanosti, které se výdajově navýšily oproti předchozímu roku přibližně o 285 milionů Kč. Přehled míry nezaměstnanosti je prezentován v Příloze č. 1. Další významnou položkou podílejících se na výdajích MPSV byly prostředky na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, které se pohybovaly průměrně okolo 168 milionů za rok. Nejmenší zátěž z výdajů na pasivní politiku zaměstnanosti byly prostředky na insolventnost. Průměrně se ročně pohybovaly kolem 7,6 milionů Kč a v posledních letech (2009 a 2010) byl sledován nárůst okolo 10 milionů Kč na rozdíl od let 2006 až 2008.

Aktivní politika zaměstnanosti je nezbytnou součástí sociálního systému. Mezi její nástroje patří rekvalifikace, investiční pobídky, veřejně prospěšné práce aj. V letech 2006 a

2007 se pohybovala okolo 235 mil. Kč. Po roce 2007 se podíl APZ na výdajích snížil a to na 98 mil. Kč. Celkový průměr APZ za 5 let se pohyboval okolo 151 milionů Kč.

Mezi další výdaje MPSV, které přímo souvisely s chodem úřadu práce, patřily výdaje na platy zaměstnanců, ostatní platby a pojistné a také náklady na provoz, udržování, služby, drobný hmotný majetek apod. – nákupy a související výdaje. Výdaje na platy a pojistné se pohybovaly za sledované období okolo 66 milionů Kč ročně. Hranici 70 milionů Kč překročily výdaje pouze v roce 2008. Nákupy a související výdaje spolu s ostatními neinvestičními výdaji byly od roku 2007 do roku 2010 poměrně vyrovnané a jejich výše byla okolo 29 milionů Kč. Pouze v roce 2006 zahrnovaly částku 35 milionů Kč.

Srovnání celkových výdajů a celkových příjmů úřadu práce je nepoměrné. Příjmy byly podstatně nižší a pohybovaly se v rozmezí 3 až 5 milionů Kč. Jejich převážná část dle rozborů příjmů Úřadu práce v Olomouci zahrnovala příjmy z vlastní činnosti. Menší poměrná část patřila přijatým sankčním platbám a přijatým vrácených transferů (tzv. přeplatky, které byly vyplaceny úřadem práce FO nebo PO, kterým tyto transfery nepříslušely). Průměrný celkový příjem Úřadu práce v Olomouci představoval částku 3,3 milionů Kč. Nejnižší byl příjem v roce 2008, a to 3,2 milionů Kč. Hranici téměř 5 milionů Kč se přibližovaly v roce 2010 a to částkou 4,9 milionů Kč.

4.1. Zhodnocení výsledků hospodaření

Pro zhodnocení analýzy hospodaření jsou nezbytné výsledky hospodaření zahrnující rozdíl celkových příjmů a celkových výdajů. Celkové výdaje se skládají ze salda výdajů, které je dáno rozdílem mezi skutečnými výdaji a celkovými finančními prostředky, které byly uvolněny ministerstvem práce a sociálních věcí pro čerpání výdajů – tzv. limity čerpání. Hospodářský výsledek je tedy dán součtem celkových příjmů a celkových výdajů (saldo výdajů). Přehled příjmů, výdajů, limitů čerpání a hospodářských výsledků je uveden v tabulce 6.

Tabulka 6 Celkové příjmy a výdaje Úřadu práce v Olomouci v letech 2006 – 2010 (v tis.Kč)

	2006	2007	2008	2009	2010
Celkové příjmy	3 969	4 396	3 319	20 766	13 506
Skutečné výdaje	1 342 545	1 763 644	1 568 606	1 700 942	1 600 878
Limity čerpání	1 342 903	1 763 844	1 569 085	1 701 117	1 601 200
Celkové výdaje (saldo výdajů)	- 358	- 200	- 479	-175	- 322
Výsledek hospodaření	4 372	4 596	3 798	20 941	13 828

Zdroj: Rozbory příjmů a výdajů Úřadu práce v Olomouci v letech 2006 až 2007. Vlastní výpočty a vlastní zpracování.

Při analýze výsledků hospodaření byly zjištěny kladné hospodářské výsledky ve všech sledovaných letech. Veškeré příjmy a výdaje jsou koncentrovány na příslušných účtech, které vede Česká národní banka. Přijaté platby jsou každoročně odvedeny prostřednictvím ČNB do státního rozpočtu. Skutečné výdaje jsou financovány státním rozpočtem prostřednictvím Ministerstva práce a sociálních věcí na základě limitů čerpání.

Nejlepší hospodářský výsledek byl zjištěn v roce 2009. Kladná zjištění měly za příčinu nejvyšší celkové příjmy, které zahrnovaly velký podíl nedaňových příjmů, ale daňových (odvody zaměstnavatelů nahrazující zaměstnávání občanů se zdravotním postižením) a zároveň průměrnou výši celkových výdajů, které byly ovlivněny úsporami plynoucími ze státního rozpočtu. Úspory představovaly zejména snižování podpor v nezaměstnanosti, snižování některých sociálních dávek z důvodu zpřísnění podmínek pro jejich dosažení. I přes tyto změny byly největší výdajovou položkou transferové platby obyvatelstvu a podnikatelům, které zahrnovaly 94,1% z celkových výdajů. V tomto roce poprvé byly zahrnuty do příjmů odvody zaměstnavatelů nahrazující zaměstnávání osob se zdravotním postižením, což mělo za příčinu nejvyšší příjmů za sledované období vůbec.

Druhého nejlepšího hospodářského výsledku dosáhl Úřad práce v Olomouci v roce 2010. Tato skutečnost měla za příčinu poměrně vysoké příjmy a průměrné celkové výdaje. Vysoké příjmy byly taktéž důsledkem vysokých daňových příjmů.

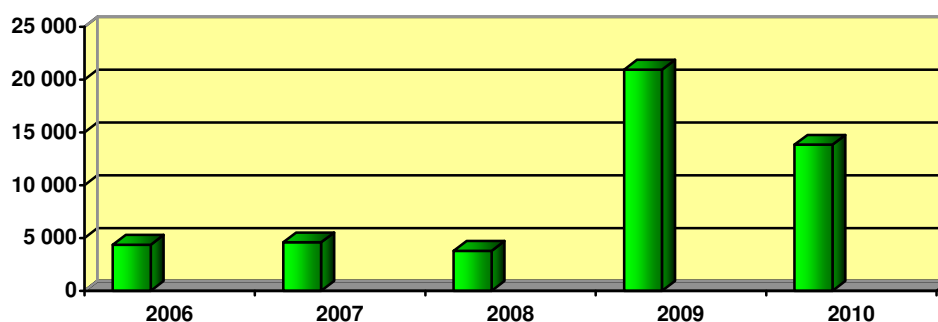
V letech 2006 až 2008 byly výsledky hospodaření podstatně nižší a poměrně stabilní, a to protože nebyly celkové příjmy tak vysoké jako v letech 2009 a 2010. Třetí

nejvyšší výsledek hospodaření byl zaznamenán v roce 2007 a to i přesto, že v tomto období byly nejvyšší celkové výdaje.

Podle analýzy v roce 2006 byly nejmenší celkové výdaje i celkové příjmy vůbec a výsledek hospodaření byl podobný jako v roce 2007.

Nejhorší hospodářský výsledek byl vykázán v roce 2008, kdy byl přebytek v hospodaření nejmenší. Grafické znázornění výsledků hospodaření je uvedeno v grafu 11.

Graf 11 Přehled výsledků hospodaření v letech 2006-2010

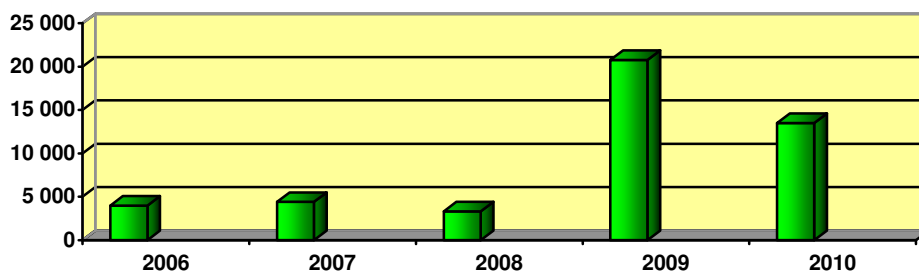

Zdroj: Rozbory příjmů a výdajů Úřadu práce v Olomouci v letech 2006-2010. Vlastní zpracování.

4.2. Zhodnocení vývoje příjmů

Na základě zjištěných hospodářských výsledků lze analyzovat vývoj celkových příjmů, jejichž struktura se dle rozborů plnění příjmů rozpočtu lišila. V letech 2006, 2007 a 2008 obsahovaly příjmy nekapitálové příspěvky a náhrady (minimálně 95%) a kapitálové příjmy, správní poplatky, pokuty a náklady řízení. V letech 2009 a 2010 byly kapitálové příjmy nulové. Na znázorněném grafu vývoje příjmů (graf 12) lze vidět, že příjmy úřadu práce byly kolísavé. V roce 2008 byly nejmenší (3,319 milionů Kč), ačkoli průměrný příjem za období těchto sledovaných pěti let se pohyboval právě okolo 3,3 milionů Kč. Tento průměr byl zvýšen příjmy z roku 2010, které byly 4,9 milionů Kč.

Graf 12 Vývoj příjmů Úřadu práce v Olomouci v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč.)

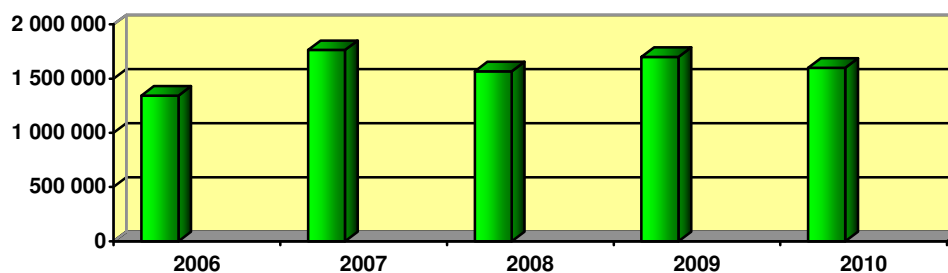

Zdroj: Rozbory příjmů Úřadu práce v Olomouci v letech 2006-2010. Vlastní zpracování.

4.3. Zhodnocení vývoje výdajů

Přehled celkových výdajů Úřadu práce v Olomouci je znázorněn v grafu 13. Souhrn výdajů je porovnán a prezentován podle sledovaných období.

Graf 13 Vývoj výdajů Úřadu práce v Olomouci v letech 2006 – 2010 (v tis. Kč)

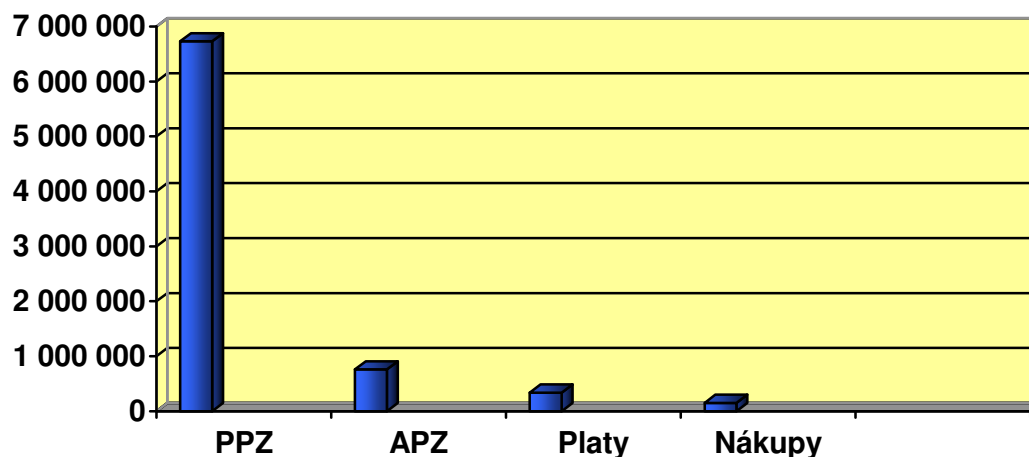
Zdroj: Rozbory výdajů Úřadu práce v Olomouci v letech 2006-2010. Vlastní zpracování.

Pro zhodnocení podrobnější analýzy vývoje výdajů byly celkové výdaje rozděleny na

- platy zaměstnanců, ostatní platby a pojistné
- neinvestiční nákupy, související výdaje a ostatní neinvestiční náklady
- výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti
- výdaje na pasivní politiku zaměstnanosti (PPZ).

Srovnání všech pozorovaných období a souhrn výdajů podle jednotlivých kategorií, které byly rozděleny pro výraznější přehlednost, je prezentováno v grafu 14

Graf 14 Přehled výdajů rozčleněných podle struktury v letech 2006 – 2010

Zdroj: Rozbory výdajů Úřadu práce v Olomouci v letech 2006-2010. Vlastní zpracování.

Z grafu 14 vyplývá, že největší účast na výdajích měly jednoznačně prostředky na pasivní politiku zaměstnanosti. Jejich podíl byl 84,4%. Aktivní politika zaměstnanosti měla celkový podíl 9,5% a platy zaměstnanců, ostatní platby a pojistné 4,3%. Z celkových výdajů za 5 let představovaly minimální zátěž pro rozpočet nákupy a ostatní neinvestiční platby a to 1,8%.

5 ZÁVĚR

Práce je zaměřena na činnost a hospodaření vybrané krajské pobočky úřadu práce za časové období v rozmezí pěti let. Z důvodu reformy interního systému úřadů práce bylo analyzováno hospodaření za roky 2006 až 2010. Pro analýzu a zhodnocení analýzy byl vybrán Úřad práce v Olomouci.

Teoretická část se vztahovala na obecné informace o úřadu práce, jeho postavení ve veřejném sektoru a popisuje činnost úřadů práce. Je popsán vztah mezi úřadem práce a Ministerstvem práce a sociálních věcí, které působí ve státním systému jako zřizovatel a poskytovatel finančních prostředků ze státního rozpočtu.

Cílem práce byla analýza hospodaření a její zhodnocení, kterému byla věnována druhá a třetí kapitola. Z analýzy je zřejmé, že úřad práce funguje na neziskovém principu, jelikož příjmy Úřadu práce v Olomouci byly výrazně nižší ve srovnání s výdaji, kterými jsou kryty jak pasivní a aktivní politiky zaměstnanosti, tak náklady na fungování celého úřadu práce. Za sledované období byly hlavním zdrojem příjmů nedaňové příjmy, ale v letech 2009 a 2010 přibýly i daňové příjmy, které značně ovlivnily přebytky hospodaření. Tyto příjmy byly důsledkem odvodů za nesplnění povinnosti zaměstnavatelů s více než 25 zaměstnanci, kteří měli zaměstnat osoby se zdravotním postižením. Příčinu těchto odvodů lze spojit s ekonomickou recesí, která přetrvávala, a docházelo k postupnému snižování stavu zaměstnanců se zdravotním postižením. Výdaje úřadu práce byly celkově stabilní, mimo výdajů plynoucích na aktivní politiku zaměstnanosti, které po roce 2007 výrazně klesly. V souhrnu měly nejvyšší podíl na výdajích transfery obyvatelstvu a právnickým osobám, které byly ve výši 94%. Osobní výdaje jako platy zaměstnanců, pojistné a další platby se podílely 4,5% a minimální měrou se podílely výdaje na nákupy a to ve výši 1,9%.

Úřady práce jsou nezbytnou součástí veřejného systému. V této problematice jsou návrhy na zlepšení velmi složité. Dle vlastního názoru si myslím, že prioritou by měla být efektivní alokace všech zdrojů, které plynou ze státního rozpočtu přes úřady práce k obyvatelstvu a právnickým osobám. Finanční zdroje jako jsou příspěvky a podpory by měly být směřovány tam, kde je lidé skutečně potřebují a systém by měl být uspořádán tak, aby byly pomocné finanční prostředky rozděleny spravedlivě, efektivně a hospodárně.

Pro analýzu byly použity interní dokumenty, ze kterých byly čerpány veškeré údaje týkající se finančních toků souvisejících Ministerstvem práce a sociálních věcí a Úřadem

práce v Olomouci. Údaje byly zpracovány a zaokrouhleny podle matematických pravidel pro lepší přehlednost a pro potřeby této bakalářské práce.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knihy:

- 1) HALÁSEK, D.: Veřejná ekonomika. 2. vyd. Opava: Optys. 2007. 208 s. ISBN: 80-85819-60-0.
- 2) HENDRYCH, D.; *Správní věda. Teorie veřejné správy*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 231 s. ISBN 978-80-7357-458-1.
- 3) MAREŠ, P.; *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 1. vyd. Praha: Perfekt, 1994. 141 s. ISBN 80-901424-9-4
- 4) MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Právní předpisy o zaměstnanosti*. 7. aktualiz. vyd. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2009. 156 s. ISBN: 978-80-86878-92-8.

INTERNETOVÉ ZDROJE

- 5) Zákon č. 73/2011 Sb., zde dne 9. února 2011 o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících předpisů. (zákon o Úřadu práce České republiky). In: *Sbírka zákonů č. 73/2011*. 2011, částka 29, s. 778. Dostupný také z: <http://portal.mpsv.cz/upcr/oup/sb0029-2011-73-2011.pdf>.
- 6) Zákon č. 435/2004 Sb., ze dne 13. května 2004 o zaměstnanosti ve znění pozdějších předpisů. (zákon o zaměstnanosti). In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 52, s.145-149
Dostupné také z: http://portal.mpsv.cz/sz/obecne/prav_predpisy/akt_zneni/zakon_c.435-2004_sb.pdf ISSN 1211-1244
- 7) Zákon č. 118/2000 Sb., ze dne 6. dubna 2000 o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. (zákon o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele). In: *Sbírka zákonů české republiky*
Dostupné také z: http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/insolvence/ins_prava/
- 8) MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. MPSV: *Přehled krajských poboček*. [online]. MPSV [12. 2. 2012]Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp>

OSTATNÍ ZDROJE:

- 9) Organizační řád úřadu práce
- 10) Rozbory plnění příjmů rozpočtu Úřadu práce v Olomouci v letech 2006 až 2010
- 11) Rozbory čerpání výdajů rozpočtu Úřadu práce v Olomouci v letech 2006 až 2010

SEZNAM ZKRATEK

MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
SPZ	Státní politika zaměstnanosti
APZ	Aktivní politika zaměstnanosti
ÚP	Úřad práce
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
ÚSC	Územně samosprávné celky
GŘ	Generální ředitelství
ČNB	Česká národní banka
KP	Krajská pobočka
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
ESF	Evropský sociální fond
PPZ	Pasivní politika zaměstnanosti
PO	Právnícká osoba
FO	Fyzická osoba

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2002 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečné, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnou licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do její skutečné výše).

V Ostravě dne 11. května

Veronika Grmelová

Seifertova 8
Přerov
750 02

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Přehled obecné míry nezaměstnanosti v letech 2006 – 2011

Příloha č. 2: Seznam krajských poboček a kontaktních pracovišť úřadu práce